

AT-7519

Seat No. _____

M. A. (Part-II) Examination

March/April – 2016

Sanskrit : Paper - X

(Itihas Puran & Modern World)

(૧) સંસ્કૃત સાહિત્ય પર રામાયણનો પ્રભાવ

(૨) સંસ્કૃત સાહિત્ય પર મહાભારતનો પ્રભાવ

(૩) પુરાણોમાં સૃષ્ટિ-ઉત્પત્તિ વિષયક વિભિન્ન વિચારધારાઓ

(૪) પૌરાણિક ભૂગોળ

(૫) ભવિષ્ય પુરાણ

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

૧	રામાયણકથાના મૂળ તથા વિકાસ પર સવિસ્તર નોંધ લખો.	૨૦
1	Give an outline of the origin and the development of Ramayana.	20

અથવા/OR

૧	નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે કૃતિઓ પર રામાયણકથાના વિનિયોગની સમીક્ષા કરો :	૨૦
1	Examine critically the application of the Ramayana Katha in any two of the following :	20
	(૧) રાવણવધમ્	
	(૨) જાનકીહરણમ્	
	(૩) પ્રતિમાનાટકમ્	
	(૪) પ્રસન્નરાગવમ્	

૨	મહાભારત કથાના મૂળ તથા વિકાસ પર સવિસ્તર નોંધ લખો.	૨૦
2	Give an outline of the origin and the development of Mahabharata.	20

અથવા/OR

૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે કૃતિઓ પર મહાભારતકથાના વિનિયોગની સમીક્ષા કરો : ૨૦

2 Examine critically the application of the Mahabharata Katha in any two of the following : 20

(૧) શિશુપાલવધમ્

(૨) નૈષધીયચરિતમ્

(૩) વેણીસંહારમ્

(૪) અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમ્

૩ વેદોની સૃષ્ટિમીમાંસા અને પુરાણોમાં તેના ઉપબૃંહણ પર નોંધ લખો. ૨૦

3 Write a note on વૈદિકી સૃષ્ટિમીમાંસા, પુરાણેષુ ચ તસ્યા: ઉપબૃંહણમ્। 20

અથવા/OR

૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંક નોંધ લખો :

3 Write short notes on any two of the following :

(૧) પૌરાણિકં સૃષ્ટિતત્ત્વં સાઙ્ખ્યં ચ।

(૨) બ્રાહ્મી સૃષ્ટિ:।

(૩) માનસી સૃષ્ટિ:।

(૪) રૌદ્રી સૃષ્ટિ:।

૪ જંબુદ્વીપ પર સવિસ્તર નોંધ લખો. ૨૦

4 Write a note on જમ્બૂદ્વીપ. 20

અથવા/OR

૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંક નોંધ લખો : ૨૦

4 Write short notes on any two of the following : 20

(૧) પ્લક્ષદ્વીપમ્

(૨) પુષ્કરદ્વીપમ્

(૩) કુશ-ક્રૌંચદ્વીપે

(૪) શાલ્મલિ-શાકદ્વીપે

- ૫ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે શ્લોકોનું વિવરણ સાથે ભાષાંતર કરો : ૧૦
- 5 (a) Explain any two shlokas of the following : 10
- (૧) ભારતે યે સ્થિતા લોકા ઇલાવૃત્તમુપાગતાઃ।
મેરુર્ગિરિર્વૃક્ષમયો વિધાત્રા નિર્મિતો હિ સઃ॥ (૧૭.૨૦)
- (૨) ઇત્યુક્ત્વા તાન્સુરાન્દેવો ભગવાન્ બૃહતાં પતિઃ।
અશ્વિનૌ ચ સમાલોક્ય તયોર્ગાથામવર્ણયત્॥ (૧૮.૦૧)
- (૩) ઇતિ શ્રુત્વા તુ તચ્છિષ્યઃ કૃષ્ણમન્ત્રઉપાસકઃ।
બભૂવ વૈષ્ણવશ્રેષ્ઠઃ કૃષ્ણચૈતન્યસેવકઃ॥ (૧૯.૧૩)
- (૪) સૂર્યોઽયં ભગવાન્ સાક્ષાત્ ત્રયો દેવા યતોઽભવન્।
પ્રાતર્બ્રહ્મા ચ મધ્યાહ્ને વિષ્ણુઃ સાયં સદાશિવઃ॥ (૨૦.૧૨)
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંક નોંધ લખો : ૧૦
- (b) Write short notes : (any two) 10
- (૧) ધન્વન્તરિઃ દ્વિજઃ।
- (૨) જયદેવઃ વિપ્રઃ।
- (૩) કશ્યપાત્મજઃ કણ્વઃ।
- (૪) ગુરુણ્ડમૌનરાજ્યમ્।
-